

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek
csak ismert kezekből
fogadtnak el.
A kéziratok nem adatnak
vissza.

A nyilt-térben minden
három hazafios garmond-
sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT ECYSZER.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden
egy szó után 2 kr. fi-
zetendő.

Terjedelmes hirdetések
többszöri beiktatása,
kedvezőbb feltételek
alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás
után kincstári illeték
30 kr.

Elnöki körlevél

Zemplénmegye bizottsági tagjaihoz.

A nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminisztériumnak f. évi áprilishó 15-ik napján kelt 18168. sz. a. körrendeletéhez képest, van szerencsém Zemplénmegye összes bizottsági tagjait rendkívüli közgyűlésre folyó évi májushó 20-ik napjára d. e. 9 órára meghívni.

E rendkívüli bizottsági közgyűlés tárgya leendő a törvényhatóságra ruházott jognál és kötelességnél fogva: a becselő járások elnökeinek és bizottsági tagjainak megválasztása.

A földadó-kataster egyik főrésze ezen becselő-bizottságok által fog megoldatni. — Hogy a földadó a földbirtokosokra igazságosan és arányosan vettessék ki; e végből minden földbirtok tisztajövedelmét egyenlő elvek szerint kell kinyomozni, és ezen nyomozat alapján fog megállapíttatni azon százalék, mely állandóul kirovatik.

A törvény ezen célzatából világos, hogy egy a földbirtokosokat, mint általában minden adózó-polgárt közvetlenül érdekel az: miszerint a fentebb jelzett járási becselő bizottságok akként választassanak meg, hogy azok minden érdek képviselője mellett nagyfontosságú feladatuknak hiven és lelkiismeretesen megfelelni képesek legyenek; minélfogva ezen nagyhorderejű választást, a sikeres eljárás felelőssége mellett, csak úgy eszközölheti a megye közönsége, ha a bizottság tagjai egyes érdekeiket és hazafiai kötelességeiket is tekintve, minden vidékről teljes számban fognak a rendkívüli közgyűlésen megjelenni. Midőn a törvényhozás az önkormányzat kezébe adja a földadó katasteri törvény legfontosabb részének végrehajtását; az e részben elkövetett mulasztás, vagy közöny mindenestre az önkormányzat rovására fogna esni, s azon felül érzékenyen sujthatja épen magokat az egyes mulasztókat.

Egyébiránt az ügy fontosságához képest ki kell emelnem a nagymélt. m. kir. pénzügyminisztérium rendeletének következő főbb pontjait:

1. A becselés egyidejű végrehajtása céljából az egész kerületekre, s ezek egyenlő becselő-járasokra osztattak. Ehez képest minden becselő járásban egy járási, minden kerületben egy kerületi, és a központban egy országos földadó-bizottság alakíttatik.

2. A járási bizottságok legelőbb alakítandók meg; miután a kerületi bizottságokat ezeknek oda megválasztott tagjai, az országos bizottságot pedig a kerületeknek választott tagjai fogják alkotni.

3. A járási bizottságok elnökét és tagjait a kijelölő választmány közbenjöttével a törvényhatóság eszközli. A bizottsági tagok akként választandók, hogy egy-egy becselő-járást öt aljárásra osztatván, az ottani földbirtokosokból 3 rendes és 3 póttag választassék, tekintettel: a nagy, közép és kis birtok képviselésére.

4. Zemplénmegye területe 6 becselő-járással osztott, ugymint: a Király-Helmecki, Tokaji (ehez tartozik a Szerencsi), Sátoralja-Ujhely-Terebesi, Varannó-Nagymihályi, Sztropkó-Papinai és Homonnai becselő-járá-

okra. Ezek mindenikében 1 elnök és 15 bizottsági tag, s így összesen 6 elnök és 90 bizottsági tag választandó. A póttagok ezen felül.

(A kassai katasteri becselő kerülethez tartozó becselő-járasokat, az azokba sorozott községeket, és az illető törvényhatóságok által a járási földadó-bizottságokba választandó elnökök és tagok számát előtűntető kimutatás a szolgabírának megküldetvén, az ott mindenki által megtekinthető.)

5. A bizottságok tagjai az államkincstárból* nyerik illetményüket, még pedig a kerületi bizottságokba választott tagok és a járási bizottságok elnökei 5 frt, a járási bizottságok tagjai 3 frt napidíjat azon napokra, melyeken a bizottság ülést tart és az illető az ülésben megjelen. A fuvar költség megtérítése fejében a bizottság működése helyén nem lakó elnök, vagy tag az oda és visszautazásra mértföldenként 1 frtot kap.

6. A választott neve és lakhelye azon nyilatkozatával, hogy a választást elfogadta, a választás után 8 nap alatt a választott földbirtokának kimutatásával — a pénzügyminiszterhez felterjesztendő. —

Midőn ezeket a megye összes bizottsági tagjainak figyelmébe ajánlom, teszem azt azon reményben, hogy a földadó-katasteri ügy fontosságát belátva, s belátva ennek az önkormányzatra eső nagy felelősséggel járó végrehajtási feladatait — sietni fog saját érdekeinek — leendő választások által való biztosítása, mint hazafias kötelességeinek betöltése céljából, ezen rendkívüli közgyűlésen tömeges és teljes számban megjelenni.

A bizottsági közgyűlést megelőző napon d. u. 6 órakor ugyan e tárgyban állandó választmány, s annak folytán kijelölő választmányi ülés fog tartatni.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1875. évi májushó 1-5-ő napján.

DÓKUS JÓZSEF,

Zemplénmegye alispánja.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

[Folytatás.]

A magyar korona tartományaiban, minden első folyamodású iparhatóságok központított székhelyein, minél nagyobb számban alapítandó „szövetkezeti hitelintézetek“ volnának azon alkalmas közvetítők, melyek a felsőség és a nép által ellenőrzött szilárd kezeléssel igyekeznének: az olcsó pénzforsásokat felfedezni; a céltalanul dugaszba heverő tőkéket gyümölcsözővé tenni, és így az élvezhetővé tett hitelt, a munkás nép legalsó rétegei közé is, a „munka- és tőke“-erők összesített és csoportosított hasznosításával beékelni, mely „szövetség“ azután, az emberbaráti intézmények létesítése mellett, az összpontosított hitel-kezelési eredmény tiszta jövedelmének tizedrészével gyarapíthatnák azon alaptőkét, mely egy független és a nemzet kizárólagos tulajdonát képező „jegybank“ alkotására megkivántatik.

Ha hazafias szellemtől áthatva, és a nemzet ezen általános közérdekét felkarolva, a már Magyarországon létező: 132 bank- és hitelintézetek; 305 takarékpénztárak; 49 népbankok; 19 biztosító

intézetek; 144 önszegélyző egyletek; 177 iparos részvénytársulatok; összesen: 826 különböző kereskedelmi jellegű vállalatok, melyek: 340 582, 500 forint alap- és 10, 865, 232 forint tartaléktőke felett rendelkeznek, szintén szövetkezéneek és tiszta jövedelmeik 10 %-os járulékaival csatlakoznának a „hitelszövetség“ által hazafias lelkiülettel kitűzött közgazdasági érdekű magasztos célokhoz: néhány év alatt összegezve lehetne azon érczalap, mely a politikai vívmányok mellett, Magyarország anyagi függetlenségét szintén biztosíthatná.

A jelzett erők csatlakozása és honfiaink összeműködő takarékos munkássága által, mielőbb bevolna szerezhető, megvolna takarítható azon 120 millió érczalap, mely a „valuta és bank“ önállósított rendezhetését feltételezi. Megvolna az ily csoportosított „hitel-kezelés“ folytán mielőbb alakítható azon alap, anélkül hogy e művelet a kormány helyzetét nehezítené; törvényhozásunk politikai küzdelmeit feltartóztatná; a népet az eddigieknél nagyobb adókkal terhelné: avagy a „közintézetek“ részvényeseinek egyedi jogait csorbítaná. Mert a megtakarításoknak tulajdonosai, minden tekintetben önmaguk a takarékoságot eszközölők maradnának, és összegeikkel mint „a magyar nemzeti független jegybank“ alapítói vehetnének részt közgazdaságunk újjászervezésénél.

Az ily módon eszközölt megtakarítások segítségével létesített „magyar jegybank“ volna nevezhető egyedül nemzetinek; és a nemzet méltóságával sőt politikai alkotmányával összeférhetőnek.

Minden ezzel ellenkező alapelvekre fektetett bankrendezés, bármily hangzatos névvel látassék is az el, és létesíttessék; „az osztrák nemzeti bank“ megosztott érczincsen, avagy a nemzet megtakarításai nélkül, külföldön felveendő újabb ezüst kölcsönök, és idegen országu részvényesek közbejöttével, csak: „Magyarországon működő banknak“, de „nemzetinek jelölni teljességgel nem lehet. Mert az idegen, hazafiai törekvéseinket ugysem szívelő elem, sohasem fogja átérteni „a magyar nemzet érdekeit“; sohasem lesz hajlandó ösztönözni támogatni: Magyarország anyagi jövőjének biztosítására megkivántató feltételek betöltését.

Tagadható-e, hogy a fentartott „közösügy“ anyagi létfeltételeinket már eddig is mélyen aláásta, sőt ughiszem, hogy zilált pénzügyi viszonyainknak rendezésére s tönkretett hitelünk visszaszerzésére minden önzetlenül s tisztán gondolkodó fő belátja azt, hogy a jelen szorongatott anyagi helyzet „a közösügyi“ törvény átalakítása nélkül, teljesen elviselhetlenné vált, sőt hogy e törvény foltozgatott fentartásának további szándéka nem egyéb, mint a nemzet anyagi érdekei ellen intézett merénylet.

Politikai kiegyezésünk első tizedének nagy részét csak kísérletekkel fecsértük el. Pártjaink nem az ország valódi érdekeiért, hanem mint látszik, egyéni ambícióért, csupán a hatalom kézhez ragadhatásáért nyert vagy nyerendő grófi czimekért s egyéb állami kitüntetésekért és anyagiasságért küzdöttek, s törtek egymás ellen anélkül, hogy Bécs szándoklataival szemben, a nemzeti érdekek teljes önállósíthatására nézve, egy biztos s megingathatlan alapnak letevésére elég bátorságuk, önbizalmuk, avagy tehetségük lett volna. Midőn a nemzet hite szerint, a küzdelemben olykor-olykor majd csaknem a győzelem a kapuja elé jutunk, vezéreink rendszeren takarodót fuvatnak.

A lehető s megközelített diadal óriási nagyságtól önmaguk látszanak először is visszarettenni. Vajjon miért volt tehát küzdelem? Hogy a szilárd előretörésként helyett, a könnyen elámítható népet újabb, az ujonnan szervezett kísérletek bizonytalan tömkelegébe merítsék?

Az „ugy, vagy talán az így lesz jobb“-féle határozatlan eredményű kísérletek közt pedig szegényedünk: sőt a szegénység félelmétől megragadva, erkölcsileg süllyedünk. Mert hiába! ismerjük be végre, hogy a jobb reményben szándékba vett „kísérleteket“, csakis a minden tekintetben független tehet. Államilag és egyénileg eladósított nép ilyesmire képtelen. A posvány között minden lépésünknek már ma, habár lassu is, de egészen biztosnak kell lenni, nehogy elmerüljünk. Műveletek, melyek biztos eredményt nem nyújtanak, méginkább nehezítik álláspontunkat, és soha sem fogunk felszabadulhatni általuk azon nyomás alól, melyet a „közügy nemzeti s függetlenítendő iparunk — s kereskedelmünkre“ gyakorol.

Ha politikai önkormányzatunk második tizedét szilárd törekvés helyett is csak tapogatások közt töltendjük el, és az anyagi téren továbbá is kétes jövőjű kísérletekkel foglalkozunk; a még rendelkezésünk alatti rövid időt ismét csak munkátlanul veszteségetjük el: menthetlenül elveszünk. Mert a „hitel és pénz“ forgalmi rendszerében ezután is Bécs s a külföld rabszolgái maradunk.

Hatalomra vágyó és e szerint önkebelünkben is szétmállott, vagy önámítólag természetellenes csatlakozások által egyesült politikai pártjainkra nem bízhatjuk egészen feltétlenül többé anyagi jövőnk feletti rendelkezést sőt igen jól tudjuk, hogy e téren nem számíthatunk azok őszinte támogatására sem. Itt tehát az idő, hogy társadalmilag hangoztassuk a megosztott munka s a takarékos jelszavát!

Egyedül önerőnk mérlegbe vetésével eszközölhető társadalmi egyesülés s szövetség segítségével szabad megkezdendünk azon szilárd alapanyagokat összehalmazni, melyen nemzeti „ipar-

„A Zemplén tárczája.“

Hejj mikor még Boriska volt!

— Beszély. —

Irtó Farkas Bertalan.

[Folytatás.]

A nászünnepegy gyászünnepegylyé változott. Harmadnapra a büszke Szederi ott pihent a földben; de átkát azt nem lehetett eltemetni. Boriskának folytonosan fülében zugott az. Ó az apai átok irtoztató!

Tiklai, a kudarcot vallott völgegy összezsuzdte magát, s a kapufélfának is alig mondva bucsut, tovább állott. Nem abban a korban volt már, midőn az ember szívvel, lélekkel tud szeretni; midőn rajong, őrzong egy lény után, habár reménytelenül is és ha aztán oly igen fáj az, mi a szerelemnek ellenkezője, a tapasztalt gyűlölet: még golyót is képes repíteni abba az ostoba szívbe, mely azért volt legostobább, hogy végtelenül szeretett.

Tiklaival már ez nem egy könnyen történhetett meg: lejárt aranykorát, — ilyenkor már a szív dolgai mellett a hideg számító ész is szerepelni szokott.

Szederi összes vagyonát Boriska örökölte, — egyetlen leánya volt atyjának. Reá igazán ellehetett mondani, hogy: gazdag partie. Voltak is sokan, kik Baltai szerencsésjét irigyelték. De hisz ez közönséges dolog is: a szerelemnek mindig vannak irigyei.

A gyász nagy lassan letelt, már csak néhány nap volt hátra, hogy Baltai Isten és ember előtt magának vallhassa Boriskát. Ó, mily nehéz volt még azt a néhány napot is eltolni! Oly kegyetlen az az idő az ember iránt. Mintha millió mázsákat rakna ólom lábaira akkor, midőn a napokat perczekként szeretnők a semmisség tengerébe meríteni, míg ellenben sasszárnyakon repül akkor, midőn minden legkisebb pillanatot egy örökkévalósággá ohajtanánk változtatni.

Boriska egy nagynénjével maradt atya halála után a szedervári kastélyban. Baltai majd minden nap ellátogatott a szomszéd faluból, hol atya, egy megbukott vagyonvesztett szerencsétlen ember lakott, ki még fiát is alig volt képes kiiskoláztatni.

A szegény vagyonbukott fia megszerette a gazdag szomszéd leányát. És amit az istenek ott fent elvégeznek, azt az emberi erő megátolni nem képes.

* A tárcza-rovatban közölt beszély lapunk mult számába sek helyütt értelemzavaróan lévén kinyomva: szükségnek láttuk azt kijavítva újra megadni.

és kereskedelmünket“ — hitel s pénzrendszerünket, bizonytalan időt fecseklő kísérletek nélkül, teljes mérvű biztonsággal felépíthetnénk.

Legyünk tehát mindennek előtt önzetlen hazafiak, emberbarátok, és így csak harmadsorban toljuk előtérbe saját egyéni érdekeinket is. Ha a hazafiasság s emberiség ezen elvei szerint járunk el, lassankint felénk fog fordulni az egész társadalom rokonszenve; sőt minden valódi hazafi kötelességének fogja ismerni azelőtti hazafi támogatni, kik mint munkások alárendelt helyzetükben sem vesztették el önbizalmukat; nem rettentek vissza a fáradságos megtakarítás nehézségeitől; és nélkülözéseik által a munka hatalmával lehetővé teendették hazánk anyagi jobb jövőjét előmozdítani, politikai tekintélyét a rendezett „hitel s pénzrendszer“ függetlenítésével emelni, és egy komoly fáradhatlan, de biztos eredményű munkával az egyéni létnek is szilárd alapot teremteni.

[Folyt. köv.]

A szőlőtöke szaporítása és nemesítéséről.

Azt hiszszük, szőlészinket érdekelni fogja, ha a szőlőtöke szaporítása és nemesítése módjairól egyet-mást elmondunk.

Hogy a rendszeres szőlőültetés a legcélszerűbb, azt mondani felesleges, mert ugy 3 év mulva a kivágott öreg töké helyett fiatalokat nyerünk és egyszerre az erre szánt tér a kívánt nemes fajjal van beültetve, holott a nemesítésekkel nagy figyelem mellett is munkánk mindig csonka maradhat.

A nemesítések között első helyen áll az oltás, mely a vén töke agyába szinte a fa-oltás módja szerint történik; a szőlővesszót ugyanis ékalakra egy rügynél megfaragjuk (a rügynél 1--2 vonalnyi bemetszéssel), a 2-ik szemnél egy ujjnyival fellebb elmetszük és ezt a töke agya kapálása után a földben lefűrészelve oltó késsel meghasítjuk akként, hogy az elkészített nemes oltó vesszót ezen hasítás magába vehesse, de amellyel jól szorosan össze is szoríthassa; hogy egészen a szőlőmiveseink oltási módját mondjam el, a töke lefűrészelt részéről egy krajczár nagyságu gömbölyű bőrt vágunk le és azt a beoltott részre reá illesztjük, mohával, utána föl-

A szedervári kastélyban vigan szólott a zene. Ma egy éve szállt Boriska fejére az apai átok, s mintha csak a véletlen bizarr játéka volna: ma ülték a boldog pár menyegzőjét. Vig, mosolygó arcok, mindenütt; üdvözölő, jó kívánatokat tolmácsoló pillantások a boldog pár felé; ragyogó jókedv, pohár-csöngés, táncz, muzsikaszó... csakugy repültek a tánczoló párok. Kinek jutott volna az eszébe, hogy ma egy éve zudult a boldog ara fejére a legborzasztóbb apai átok? De ha eszébe is jutott volna valakinek: hol van az megírva, hogy be is kell teljesülnie? Ime már a mai boldog ünnepegy is bizonyosság arra, hogy az átok nem szokott mindig fogni.

A menyegzőn össze voltak gyűlve a környék előkelői, mindkét nemből egyiránt. Jelen volt az alig néhány napja itt meglepedett Szentelkyné is: egy szépségben, bájokban ép ugy mint anyagilag gazdag fiatal özvegy. A vendégkoszoruban még alig volt egynehány ismerőse, de máris annál több irigye a nők közt.

A legtöbb nőben megvan az a tulajdonság, hogy a másik szépségére irigy. De hisz ezt nem is nagyon lehet csudálni: a rutságon nincs mit irigyelni.

A fiatal emberek csak ugy törték magokat a szép özvegy után: mindenik első akart lenni az udvariasságban, első a bókolásban. Az effélékre sokat adnak a nők. Szentelkyné azonban senkit sem különböztetett meg; szívesen beszélt, de keveset; nyájas volt, de nem csapongó kedélyű; mosolyában mindenkit részesített, de a közeledésre senkinek sem adta a legkisebb jogot is. És ezzel méginkább megbüvölte a tánczót, jókedvtől különben is nekihevílt fiataliságot. A női közönyösségnek valami lázító csábereje szokott lenni, mely még a legangoliosabb vért is forrongásba hozza. Csak aki figyelmesen vizsgálta volna, veendette észre, hogy a szép özvegy gyakran tartósabban felede szemeit a völgegyen, s ha az hozzá szólott: alabástrom arczát erősebb pír öntötte el, amit ha más nem is, de Baltai észrevett. Oly könnyű ezt a pirt észrevenni! — és az ilyennek sugára beszokott hatni — a szívbe, hol aztán igen gyakran gyújt is.

Vajjon gyujtott-e Baltainál? ...

II.

Boriska férjével a mézes hetek gyönyörteljes perczeit éldele; boldognak, megelégedettnek érezte magát annak oldala mellett, kinek birhatásáért még az apai átkot is képes volt elviselni.

Nincs fájdalom, mit azért, kit szívünk legtisztább hevével szeretünk, el ne tudánk szenvedni —

del könnyen betemetjük ugy, hogy a nemes oltóág felső rügye a föld színével egyenlő legyen. Hogy pedig oltásunkat megóvjuk, három rövid karódarabbal bekerítjük; szokták ezt két szőlővesszőiv alakban fölébe tűzésével is tenni, mi azonban a kapálások alkalmával nem védi annyira meg, mint a karók. Az oltás ha jó szőlőtőgyba tétetik és egészséges friss vessző használtatik, közönségesen első évben már teremni szokott, habár ritkán egészen kifejlett a fűrt, — izlelhetjük azt, — vesszót azonban nagyobbreszt olyat hoz, miből a másik évben már ismét szaporíthatunk. Ezen nemét a szőlő nemesítés és szaporításnak azok, akik gyorsan akarnak válfaj-szölőre szert tenni, ajánlhatjuk, de mindig csak a rendszeres fölforgatott földbe előbb elmondott szőlőültetésnek adunk elsőbbséget; mert szőlőföldünk ezen nemesítés és szaporítással a régi marad és amellett sokkal több munkát vesz igénybe, mit a legügyesebb kezekkel is száznál többre egy munkás után számítani nem lehet, és ekkor még csak az oltást végeztük; ha annak eldöntését egy és fél évig ingyen munkáltatását felszámítjuk, de amellett még azon vesztett kárt is, mit a száz töke körül tíz darabnak legalább is elmaradása által ér bennünket, tekintetbe vesszük, bizton elmerjük mondani, hogy költségesebb és mégis kevésbé előnyösebb, mint a földforgatás utáni új szőlő rakás, mert hiszen ha másfél év mulva döntjük el az oltást, az is csak 3--4 éves korában teremhet, a mikor sima vesszőrakásunk is teremni szokott.

Van még egy neme a szőlőnemesítésnek: a zöld oltás, mi a zöld hajtásba június hóban tétetik a nemes szőlő zöld vesszeje 2 szemre szinte ugy, mint az agy-oltásnál, ékre megfaragtatik és egy nemesítésre szánt roz faj zöld vesszeje elmetszése, meghasítása és beletétele által eszközöltetik, figyelemmel lévén még arra, hogy a nemesítendő tökének 2--3 vesszót hagyva mindenikbe beleolthatunk, de végig a vesszót a fattyuhajtások és levelektől meg kell szabadítanunk, a zöld oltás beletételénél megjegyzendő, hogy a vessző, mibe a nemes oltást tesszük, éppen olyan vastag legyen, mint a nemes vessző, és a betétel után hárshéj, vagy vékony fűzővel bekötendő. Az ekként megnesesített vesszők még az évi ősszel lebujthatók. Mivel a munka és az idő felosztásánál nagy előny, ha a nemesítést az év több időszakaiban tehetjük, a nemesítésnek ezen neme is alkalmazható.

A szőlőtőke szaporításnak kétségtelenül legbiz-

a keserűség édes örömmé, a súlyos csapás könnyű teherre, a meggyaláztatás dicsőséggé, az átok áldássá, a bűn erénynyé krisztalizálódik az önzéstelen hű szerelemben ...

Boriska egész odaadással csüggött férjén, s férje ő rajta viszont.

Hogy is lehetett volna az másként a mézes napokban?!

Nem sokára bekövetkezett azon epochális időpont is, mely egyenesen a vizitelésre szokott szenteltetni.

Nevezetes időszak a fiatal házások életében. Ugyan fontolóra kell ám venni, hogy hol is vegye kezdetét az a — vizit. Egy rosszul „kimért“ látogatás gyakran az ellenségeskedés magvát ülteti el két család közt.

Az ifju pár megkezdte a látogatásokat. A „staatsvizit“ első helyen az élemedett kora Sziklainénál volt kitűzve. Ez szerencsésen megtörtént: az öreg Sziklainé teljesen meg volt elégedve Boriskával; szerinte tapintatosan felelt meg az etiquette szabályának: az első vizit kétségtelenül őt illette.

És ez előzékenység oly kellemes hatással volt az öreg asszonyságra, hogy Boriskát a zonnai első helyre tette kedvencei között.

És ez semmi esetre sem árthatott neki az öreg Sziklainével tunicos volt jó lábbon állani: Következett a második vizit.

A szedervári kastély elé négy; yes fogat robogott. Baltai karján hozta nejét s fölsegítette a kocsi.

— Szentelkiné ő nagyságához — kiáltott a kocsisra.

— De kedvesem! — ellenvété Boriska — illő volna, hogy előbb régi ismerős szomszédunkat: Dengeicéket látogassuk meg.

— Hát, édes angyalom! nem mindegy az? — Szerintem nem! Aladárom.

— De ha én megígértem Szentelkinének, hogy ma meglátogatjuk: akkor is ellen fog mondani az én Boriskám?

— Megígérted, s mikor? — kérdezé Boriska megütközve.

— Még esküvőnk napján, angyalom!

— S hogyan jutott ez akkor eszedbe?

— Beszélgetés közben ejtém el édesem! Boriska tartósan nézett férjére, s fehér arczán gyöngye pír futott végig.

A kocsi még mindig veszteg állott.

— Hajts! — kiáltott Aladár a kocsisra.

A négy pej szélként repült ki az udvarról.

[Folyt. köv.]

tosabb neme... csen, hogy eg... néhány ültetés... korában már... töké mellett... lyéig 1 láb... közepén levő... kereig kiássu... az anya töké... pontjág, ott... mellé, a szől... teszünk. jól... trágyát vagy... egészen beté... kipótolva let... akkénti felos... szu vesszót... gyünk ki, a... tozashoz szü... a már mond... zást, mert a... erős semmi... gyökeres ve...

Tekin... raimmal t... lemmel jár... jába felven... Bodr... 25-ke éjjel... a félévrest... óta már n... említett é... részén tá... élesztve r... rövid egy... lett tönku... nandóbb, ... idő óta a... pant kétsz... részint a... határáig j... pant tűzve... de adósság... háik egyr... soknál ali... Ily... mód rajtu... tethez fő... számukra... emberbar... bátor vag... ban helyt... jük a m... levő nem... riülettel e... s annak... nyöradom... kérjük —... e lap ki... vagy alól... kiosztó bi... adományt... kesztő ur... A t... s intézett... a t...

É t... E hó 26... sunkat. ... során vé... végen a... rosult es... lett az e... is. Nem... viszonyo... dühöngő... tűzvész... kos polg... rendité... reményt... részvét... kegyetle... Mely ir... mányra... közérde... Bár a k... építkezé... lyok tar... okulva... a beköv... se kocz... esetben... a korm... gyujtást...

A lehető s megközelített diadal óriási nagyságtól önmaguk látszanak először is visszarettenni. Vajjon miért volt tehát küzdelem? Hogy a szilárd előretörésként helyett, a könnyen elámítható népet újabb, az ujonnan szervezett kísérletek bizonytalan tömkelegébe merítsék?

Az „ugy, vagy talán az így lesz jobb“-féle határozatlan eredményű kísérletek közt pedig szégyenedünk: sőt a szegénység félelmétől megragadva, erkölcsileg süllyedünk. Mert hiába! ismerjük be végre, hogy a jobb reményben szándékba vett „kísérleteket“, csakis a minden tekintetben független tehet. Államilag és egyénileg eladósított nép ilyesmire képtelen. A posvány között minden lépésünknek már ma, habár lassu is, de egészen biztosnak kell lenni, nehogy elmerüljünk. Műveletek, melyek biztos eredményt nem nyújtanak, méginkább nehezítik álláspontunkat, és soha sem fogunk felszabadulni általuk azon nyomás alól, melyet a „közügy nemzeti s függetlenítendő iparunk — s kereskedelmünkre“ gyakorol.

Ha politikai önkormányzatunk második tizedét szilárd törekvés helyett is csak tapogatások közt töltendjük el, és az anyagi téren továbbá is kétes jövőjű kísérletekkel foglalkozunk; a megrendelkezésünk alatti rövid időt ismét csak munkátlanul vesztegetjük el: menthetlenül elveszünk. Mert a „hitel és pénz“ forgalmi rendszerében ezután is Bécs s a külföld rabszolgái maradunk.

Hatalomra vágyódó és szerint önkebelünkben is szemállott, vagy önámítólag természetellenes csatlakozások által egyesült politikai pártjainkra nem bízhatjuk egészen feltétlenül többé anyagi jövőnk feletti rendelkezést sőt igen jól tudjuk, hogy e téren nem számíthatunk azok ószinte támogatására sem. Itt tehát az idő, hogy társadalmilag hangoztassuk a megosztott munka s a takarékoság jelszavát!

Egyedül önerőnk mérlegbe vetésével eszközölhető társadalmi egyesülés s szövetség segítségével szabad megkezdünk azon szilárd alapu anyagokat összehalmozni, melyen nemzeti „ipar-

„A Zemplén tárczája.“

Hejj mikor még Boriska volt!

— Beszély. —

Irta Farkas Bertalan.

[Folytatás.]

A nászünnepegy gyászünnepegyé vált. Harmadnapra a büszke Szederi ott pihent a földben; de átkát azt nem lehetett eltemetni. Boriskának folytonosan fülében zugott az. Ó az apai átok irtoztató!

Tiklai, a kudarcot vallott völegény összedezte magát, s a kapufélának is alig mondva bucsut, tovább állott. Nem abban a korban volt már, midőn az ember szívvél, lélekkel tud szeretni; midőn rajong, őrzöng egy lény után, habár reménytelenül is és ha aztán oly igen fáj az, mi a szerelemnek ellenkezője, a tapasztalt gyűlölet: még golyót is képes repíteni abba az ostoba szivbe, mely azért volt legostobább, hogy végtelenül szeretett.

Tiklaival már ez nem egy könnyen történhetett meg: lejárt aranykorát, — ilyenkor már a sziv dolgai mellett a hideg számító ész is szerepelni szokott.

Szederi összes vagyonát Boriska örökölte, — egyetlen leánya volt atyjának. Reá igazán ellehetett mondani, hogy: gazdag partie. Voltak is sokan, kik Baltai szerencsését irigyelték. De hisz ez közönséges dolog is: a szerelemnek mindig vannak irigyei.

A gyászév nagy lassan letelt, már csak néhány nap volt hátra, hogy Baltai Isten és ember előtt magának vallhassa Boriskát. Ó, mily nehéz volt még azt a néhány napot is eltölteni! Oly kegyetlen az az idő az ember iránt. Mintha millió mázsákat rakna ólom lábaira akkor, midőn a napokat perczekeként szeretnők a semmiség tengerébe meríteni, míg ellenben sasszárnyakon repül akkor, midőn minden legkisebb pillanatot egy örökkévalósággá ohajtának változtatni.

Boriska egy nagynénjével maradt atya halála után a szedervári kastélyban. Baltai majd minden nap ellátogatott a szomszéd faluból, hol atya, egy megbukott vagyonvesztett szerencsétlen ember lakott, ki még fiát is alig volt képes kiiskoláztatni.

A szegény vagyonbukott fia megszerette a gazdag szomszéd leányát. És amit az istenek ott fent elvégeznek, azt az emberi erő megátolni nem képes.

* A tárcza-rovatban közölt beszélyeknek mult számába sok helyütt értelmiszavaróan lévén kinyomva: szükségesnek láttuk azt kijavítani újlag használni.

és kereskedelmünket“ — hitel s pénzrendszerünket, bizonytalan időt fecserlő kísérletek nélkül, teljes mérvű biztonsággal felépíthetnénk.

Legyünk tehát mindenenk előtt önzetlen hazafiak, emberbarátok, és így csak harmadsorban toljuk előtérbe saját egyéni érdekeinket is. Ha a hazafiasság s emberiség ezen elvei szerint járunk el, lassankint felénk fog fordulni az egész társadalom rokonszenve; sőt minden valódi hazafi kötelességének fogja ismerni azon elemeket támogatni, kik mint munkások alárendelt helyzetökben sem veszítették el önbizalmukat; nem rettentek vissza a fáradságos megtakarítás nehézségeitől; és nélkülözéseik által a munka hatalmával lehetővé teendették hazánk anyagi jobb jövőjét előmozdítani, politikai tekintélyét a rendezett „hitel s pénzrendszer“ függetlenítésével emelni, és egy komoly fáradságos, de biztos eredményű munkával az egyéni létnek is szilárd alapot teremteni.

[Folyt. köv.]

A szőlőtöke szaporítása és nemesítéséről.

Azt hiszszük, szőlészinket érdekelni fogja, ha a szőlőtöke szaporítása és nemesítése módjairól egyet-mást elmondunk.

Hogy a rendszeres szőlőültetés a legcélszerűbb, azt mondani felesleges, mert ugy 3 év mulva a kivágott öreg töké helyett fiatalokat nyerünk és egyszerre az erre szánt tér a kívánt nemes fajjal van beültetve, holott a nemesítésekkel nagy figyelem mellett is munkánk mindig csonka maradhat.

A nemesítések között első helyen áll az oltás, mely a vén töke agyába szinte a fa-oltás módja szerint történik; a szőlővesszőt ugyanis ékalakra egy rügynél megfaragjuk (a rügynél 1--2 vonalnyi bemetszéssel), a 2-ik szemnél egy ujnyival fellebb elmeteszük és ezt a töke agya kapálása után a földben lefűrészelve oltó késsel meghasítjuk akként, hogy az elkészített nemes oltó vesszőt ezen hasítás magába vehesse, de amellet jól szorosan össze is szoríthassa; hogy egészen a szőlőmiveseink oltási módját mondjam el, a töke lefűrészelt részéről egy krajczár nagyságu gömbölyű bört vágunk le és azt a beoltott részre reá illesztjük, mohával, utána föl-

A szedervári kastélyban vigan szölt a zene. Ma egy éve szállt Boriska fejére az apai átok, s mintha csak a véletlen bizarr játéka volna: ma ülték a boldog pár menyegzőjét. Vig, mosolygó arczok, mindenütt; üdvözlő, jó kívánatokat tolmácsoló pillantások a boldog pár felé; ragyogó jókedv, pohárcsöngés, táncz, muzsikaszó... csakugy repültek a tánczó párok. Kinek jutott volna az eszébe, hogy ma egy éve zudult a boldog ara fejére a legborzasztóbb apai átok? De ha eszébe is jutott volna valakinek: hol van az megírva, hogy be is kell teljesülnie? Ime már a mai boldog ünnepegy is bizonyosság arra, hogy az átok nem szokott mindig fogni.

A menyegzőn össze voltak gyűlve a környék előkelői, mindkét nemből egyiránt. Jelen volt az alig néhány napja itt megtelepedett Szentelkyné is: egy szépségben, bájakban ép ugy mint anyagilag gazdag fiatal özvegy. A vendégkoszoruban még alig volt egynehány ismerőse, de máris annál több irigye a nők közt.

A legtöbb nőben megvan az a tulajdonság, hogy a másik szépségére irigy. De hisz ezt nem is nagyon lehet csudálni: a rutságon nines mit irigyelni.

A fiatal emberek csak ugy törték magokat a szép özvegy után: mindenik első akart lenni az udvariasságban, első a bókolásban. Az effélékre sokat adnak a nők. Szentelkyné azonban senkit sem különböztetett meg; szivesen beszélt, de keveset; nyájas volt, de nem csapongó kedélyű; mosolyában mindenkit részesített, de a közeledésre senkinek sem adta a legkisebb jogot is. És ezzel méginkább megbüvölte a tánczót, jókedvtől különben is nekihevílt fiataliságot. A női közönyösségnek valami lázító csábereje szokott lenni, mely még a legangoliosabb vért is forrongásba hozza. Csak aki figyelmesen vizsgálta volna, veendette észre, hogy a szép özvegy gyakran tartóssabban felede szemeit a völegényen, s ha az hozzá szölt: alabástrom arczát erősebb pir öntötte el, amit ha más nem is, de Baltai észrevett. Oly könnyű ezt a pirt észrevenni! — és az ilyenek sugára beszokott hatni — a szivbe, hol aztán igen gyakran gyújt is.

Vajjon gyujtott-e Baltainál? ...

II.

Boriska férjével a mézes hetek gyönyörteljes perczeit éldele; boldognak, megelégedettnek érezte magát annak oldala mellett, kinek birhatásáért még az apai átkot is képes volt elviselni.

Nincs fájdalom, mit azért, kit szivünk legtisztább hevével szeretünk, el ne tudánk szenvedni —

del könnyen betemetjük ugy, hogy a nemes oltóág felső rügye a föld színével egyenlő legyen. Hogy pedig oltásunkat megóvjuk, három rövid karódarabbal bekerítjük; szokták ezt két szőlővesszőiv alakban fölébe tűzésével is tenni, mi azonban a kapálások alkalmával nem védi annyira meg, mint a karók. Az oltás ha jó szőlőtőgyba tétetik és egészséges friss vessző használtatik, közönségesen első évben már teremni szokott, habár ritkán egészen kifejlett a fűrt, — izlelhetjük azt. — vesszőt azonban nagyobbreszt olyat hoz, miből a másik évben már ismét szaporíthatunk. Ezen nemét a szőlő nemesítés és szaporításnak azok, akik gyorsan akarnak válfaj-szölőre szert tenni, ajánlhatjuk, de mindig csak a rendszeres fölforgatott földbe előbb elmondott szőlőültetésnek adunk elsőbbséget; mert szőlőföldünk ezen nemesítés és szaporítással a régi marad és amellet sokkal több munkát vesz igénybe, mit a legügyesebb kezekkel is száznál többre egy munkás után számítani nem lehet, és ekkor még csak az oltást végeztük; ha annak eldöntését egy és fél évig ingyen munkáltatását felszámítjuk, de amellet még azon veszített kárt is, mit a száz töke körül tíz darabnak legalább is elmaradása által ér bennünket, tekintetbe vesszük, bizton elmerjük mondani, hogy költségesebb és mégis kevésbé előnyösebb, mint a földforgatás utáni új szőlő rakás, mert hiszen ha másfél év mulva döntjük el az oltást, az is csak 3--4 éves korában teremhet, a mikor sima vesszőrakásunk is teremni szokott.

Van még egy neme a szőlőnemesítésnek: a zöld oltás, mi a zöld hajtásba június hóban tétetik a nemes szőlő zöld vesszeje 2 szemre szinte ugy, mint az agy-oltásnál, ékre megfaragtatik és egy nemesítésre szánt rosz faj zöld vesszeje elmeteszése, meghasítása és beletétele által eszközöltetik, figyelemmel lévén még arra, hogy a nemesítendő tökén 2--3 vesszőt hagyva mindenikbe beleoltathatunk, de végig a vesszőt a fattyuhajtások és levelektől meg kell szabadítanunk, a zöld oltás beletételénél megjegyzendő, hogy a vessző, mibe a nemes oltást tesszük, éppen olyan vastag legyen, mint a nemes vessző, és a betétel után hárshegy, vagy vékony füzével bekötendő. Az ekként megnesmesített vesszők még az évi ősszel lebujuhatók. Mivel a munka és az idő felosztásnál nagy előny, ha a nemesítést az év több időszakaiban tehetjük, a nemesítésnek ezen neme is alkalmazható.

A szőlőtő szaporításnak kétségtelenül legbiz-

a keserűség édes örömmé, a sulyos csapás könnyű teherré, a megvaláztatás dicsőséggé, az átok áldássá, a bün erényné krisztalizálódik az önzéstelen hű szerelemben ...

Boriska egész odaadással csüggött férjén, s férje ő rajta viszont.

Hogy is lehetett volna az másként a mézes napokban?!

Nem sokára bekövetkezett azon epochalis időpont is, mely egyenesen a vizitelésre szokott szenteltetni.

Nevezetes időszak a fiatal házások életében. Ugyan fontolóra kell ám venni, hogy hol is vegye kezdetét az a — vizit. Egy rosszul „kimért“ látogatás gyakran az ellenségeskedés magvát ülteti el két család közt.

Az ifju pár megkezdte a látogatásokat. A „staatsvizit“ első helyen az élemedett koru Sziklainénál volt kitüzve. Ez szerencsésen megtörtént: az öreg Sziklainé teljesen meg volt elégedve Boriskával; szerinte tapintatosan felelt meg az etiquette szabályának: az első vizit kétségtelenül őt illette.

És ez előzékenységgé oly kellemes hatással volt az öreg asszonyságra, hogy Boriskát a zonnai első helyre tette kedvencei között.

És ez semmi esetre sem árthatott neki az öreg Sziklainével tanácsos volt jó lábón állani: Következett a második vizit.

A szedervári kastély elé négyes fogat robogott. Baltai karján hozta nejét s fölsegítette a kocsiba.

— Szentelkiné ő nagyságához — kiáltott a kocsisra.

— De kedvesem! — ellenveté Boriska — illő volna, hogy előbb régi ismerős szomszédunkat: Dengeicéket látogassuk meg.

— Hát, édes angyalom! nem mindegy az? — Szerintem nem! Aladárom.

— De ha én megígértem Szentelkinének, hogy ma meglátogatjuk: akkor is ellen fog mondani az én Boriskám?

— Megígérted, s mikor? — kérdezé Boriska megütközve.

— Még esküvőnk napján, angyalom!

— S hogyan jutott ez akkor eszedbe?

— Beszélgetés közben ejtém el édesem!

Boriska tartóssan nézett férjére, s fehér arczán gyöngye pir futott végig.

A kocsi még mindig veszteg állott.

— Hajts! — kiáltott Aladár a kocsisra.

A négy pej szélként repült ki az udvarról.

[Folyt. köv.]

tosabb neme a csen, hogy egy néhány ültetés korában már töke mellett lyéig 1 láb középen levő kereig kiássu az anya töké pontjáig, ott mellé, a szőlő teszünk, jól trágyát vagy egészen bete kipótolva let akkénti felos szu vesszőt gyünk ki, a tozáshoz szü a már mond zást, mert a erős semmi gyökere ve

Tekin raimmal t. lemmel jár jába felven

Bodro 25-ke éjjel a félvárost óta már nem említett é részön tú észlvetve rövid egy lett tönk nandóbb, a idő óta a pant kétsz részint a határaij pant tüzve de adósság háik egyre soknál ali

Ily mód rajtu tethez fő számukra emberbara bator vag ban helyt jük a m levő nem rülettel e s annak nyöradom kérjük — e lap kiá vely alól kiosztó bi adományt kesztő ur

A t s intézet a t

E t E hó 26 sunkat. során vé végen a roslult cs lett az e is. Nem viszonyo dühöngő tüzvész kos polg rendité reményt részvét kegyetle Mely ir mányra közérde Bár a k építkezé lyok tar okulva a beköv se kocz esetben a korn gyujtást

Különfélék.

A helybeli kegyesrendiek nagygymnáziumának f. hó 1-én fényes és megható ünnepélye volt. A gymnáziumnak ugyanis egészen új megszín dmasztból készült zászlója szenteltetett fel. A zászló-anya tisztét Viczmány-Szerviczky Izabella urhölgy viselé, ki elegans s csipkével gazdagon fölékesített uszályos bársony ruhájában, valóban feltűnő jelenség volt, míg a koszoru-leányok névszerint: Zubriczky Mariska, Besseney Margit, de Rivo Ilona, Rieder Irma, Kiss Anna, Balogh Margit és Csizsár Vilma, kisasszonyok, ifjú korukat megillető hófehér ruhákban méltó helyet foglaltak el, a nem mindennapi kép csoportjában. Az egyházi szertartást, valamint a szónoklatot ez alkalommal főt. Füzesséry Sándor helybeli apát-plebánus ur végezte. Alkalmi beszéde egyike volt a legszebbek közül, melyeket tőle egyszer-mászor szerencsénk volt hallani. A 1/2 12 órákor bevégzett egyházi ünnepély és a disztribúció közötti irt a t. tanári kar természetani kísérletekkel tölté ki, melyek elég érdekesek voltak. Egy óra után a kegyesrendiek ismert vendégszerető asztalához ült a válogatott vendégsereg, hol nemcsak izletes ételek és italokkal, de ami egy ily ebédnek valódi fűszerét képezi: talpraesett toastokkal is találkozott. Lapunk szűk kereténél fogva csak rövid vonásokban adhattuk vázlatát ez ünnepélynek, mely különben elég bő anyagot nyújtott arra nézve: hogy a gyakorlott toll érdekes képet alkosson annak minden részletéből.

A sárospataki főiskolai énekkar által az országos daláregylet javára városunkban folyó 2-án rendezett hangverseny minden tekintetben a lehető legsikerültebben ütött ki. Közönségünk, míg a mostani nehéz viszonyokat tekintve, anyagi áldozat készségével elismerésre méltóan leróta, a nemes ügy érdekében adóját; addig másrészt a változatos műsorozat jóakarát s igyekezettel párosult szerencsés legombolyítása által az est működő tagjai is megszerezték az anyagi áldozatot kárpótló szellemi élvezetet. A megyeház ez estére szívélyesen átengedett, máskor csak a megyei közügyek felett hangoztatott vitákhoz szokott terme, rövid pár órára a művészetet fogadta falai közé. A műsorozatot az énekkar nyitotta meg Huber K. Csatalával, mit a közönség mindjárt zajos tapsokkal fogadott; a többi előadott darabok: „Szentelt hantok“, „Édes lánykám“, „Dalünnep“, „Szabadsággal“ mindinkább fokozták a tetszés nyilvánulást s meggyőzött bennünket arról, hogy az ifjúsági énekkar, ha talán nem rendelkezik is oly erővel, s nem oly masszív mint régebben volt: technikai tekintetben nem tagadható meg tőle a haladás, s azt a bizonyos pataki modort igyekszik levetkezni; előadásában kellő harmoniát s kellő finomságot észleltünk. Úgyesen folyt le az énekkar négy tagja által előadott Quartett is. Az énekek közé egy-egy szavalt, egy magándal s zongorajáték szövődött, s de Rivo Ilon kisasszony ez estve is megszerezte Liszt Czigányolkája s a Cypruslombokkal — a myrtuszlombokat. A hangverseny lefolyta után elkezdődött a tánc s majdnem reggelig vígan, jó kedvvel folyt. Szóval, azt hisszük, hogy a megelégedés mérlege mindkét részről tökéletes egyensúlyban volt.

A kiskoruak hagyatékai. A kiskoruak hagyatékainak elintézésére vonatkozólag a belügy-miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg következő körendeletet bocsátott a törvényhatóságokhoz: Tapasztalván, hogy a kiskoru örökösöket érdeklő hagyatékok, a hagyatéki eljárás folyama alatt, gyümölcsözés nélkül hagyatván, ezáltal sok esetben nemcsak az árvák vagyona szenved jelentékeny megkárosodást, hanem tekintettel azon körülményre, hogy sok esetben a hagyatéki eljárás hosszú időt vesz igénybe, ezen idő alatt a kiskoruaknak ellátása és a neveletésükre való felügyelet is nagymérvben megehezítették. Addig is, míg a közjegyzői intézmény életbeléptetésével, a bíróságok teendői megkönnyítenének, és főként a hagyatéki ügyek gyors letárgyalása új biztosítékot nyerne, a sérelmeknek minél előbb eleje vétessék, utasítja a miniszter a törvényhatóságokat azon rendelet szabályainak szigorú megtartására, melyek szerint a bíróság a hivatalos beavatkozást igénylő, minden örökösödési ügyben nemcsak a letárgyozást haladék nélkül eszközölni, hanem egyszerűsített eljárásának megkezdésétől fogva egészen a hagyaték átadásáig ennek biztosításáról és kezeléséről gondoskodni tartozik. A hagyatékhoz tartozó, vagy abba befolyó készpénzek a fenforgó körülményekhez képest vagy pénzintézetnél, vagy az állampénztárnaknál az érdekeltek javára gyümölcsöztetendők. A gyámság vagy gondnokság alatt álló örökösök személyére való felügyeletet illetően, a hagyatéki bíróságot a törvény oda utasítja, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt levő személyeket illető örökség megnyíltáról, a letár átküldése mellett az illetékes gyámhatóságot azonnal értesítse. A hagyatéki bíróság továbbá a gyámság vagy gondnokság alatt álló örökösök tartásáról és ellátásáról az örökösök dési eljárás befejeztéig az árvaszék meghallgatása mellett tartozik intézkedni.

A volt czéhek vagyona. Miután a volt czéheket megszüntető s vagyonuk hovafordítása iránt

intézkedő törvény szabályai több helyen eddigelé foganatosítást nem nyertek, sőt a törvény határoz-mányaival ellenkező intézkedések is történtek: a földmivelési, ipar és kereskedelmi miniszter felhívta a törvényhatóságokat, hogy azon esetben, ha a törvény illető §-a, illetőleg az ez ügyben kiadott körendeletek daczára, a hatóságok területén volna olyan czéh, mely ekkorig fel nincs oszlatva, vagy feloszlata ellenére jelenleg is működésben van, azok feloszlata és vagyonuknak közérdekű ipari czélokra leendő fordítása iránt haladéktalanul intézkedjenek. Hasonlóképp intézkedésre leendő szükségű oly esetekben is, ha az illető czéh feloszlattatott bár, de vagyonának hovafordítása iránt sem maga, sem a hatóság nem rendelkezett, vagy arról törvényszerű rendeltetésével össze nem egyeztetetett, pl. a tagok közötti felosztás, egyházi vagy segélyezési stb. czélokra való fordítás útján tettett rendelkezés. A mi a feloszlott czéhek azon vagyonát illeti, melynek ipari czélokra fordítása iránt a törvény szellemében az illető törvényhatóság intézkedik: elvárja a miniszter a törvényhatóságoktól, hogy míg egyrészt az apróbb, értéktelenebb s talán csak történelmi becsűlő bíró ingóságokat a nem régebben Budapesten keletkezett iparmuzeumnak fogja adományozni, másrészt az ingatlanok lehetőleg előnyös értékesítéséből begyűlendő s az esetleges készpénz alapokat a törvény szándékainak megfelelőleg, mindenek előtt pedig az iparos társulás útján álló akadályok elhárítására s az iparos képzés előmozdítására fordítandja; addig pedig, míg az a siker biztosításával eszközölhető volna, közvetlen hatósági felügyelet alá illetőleg azok természetéhez képest valamely pénzintézetnél gyümölcsözöleg fogja elhelyezni. Végül pedig tekintve, hogy az ipartársulatok csak is alapszabály-tervezetőknek a kir. kormány általi záradékolása után vannak jogosítva megalakulni, s tekintve, hogy a törvényszerű megalakulás után azok csak is az alapszabályok értelmében működhetnek: a végleges megalakulás és csak azon ipartársulatoknál és csak azon korlátok között engedtetik meg, melyeket törvényszerű alapszabályaik azoknak előszabnak.

Figyelmeztetés! A s.-a.-ujhelyi vadász-társulatnak mult évi július 1-én tartott közgyűlési határozata folytán, figyelmeztetem a tagtárs urakat, miszerint: a s.-a.-ujhelyi bérelt határon, a vad szaporítása szempontjából, „az erdei szalonka“ kivételével, ugy száraz, mint vízi szárnyasokat löni, okokra vadászni, fészkeiket kiszedni, vagy bármi módon pusztítani, február 1-től augusztus 15-ikéig a társulatbeli kizárás terhével tilos. S.-a.-Ujhely, 1875. május 3-án. Éva Kálmán, társ. elnök.

A sárospataki főiskolai énekkar folyó 2-án S.-a.-Ujhelyben a vármegyei teremében jóteknony czélú hangversenyt rendezvén, a játékonny czélra következő kegyes adományok tettek: Dókus László 1 arany, Bernáth Aladár 1 arany, Salamon Pálné szül: Schwarcz Terézia ő nagysága Czigándról 2 frt, Éva András 1 frt, Diószeghy Jánosné s leányai 1 frt 50 kr., dr. Veisz Mór 1 frt, Vass József 1 frt, Kálniczky Géza 1 frt, Friedlieber Albert 1 frt: összesen 2 arany és 8 frt 50 kr., mely kegyes adományokért az egylet nevében legmélyebb köszönetét nyilvánítja Kovács Gábor karelnök.

*Színház. Ápril 28-án szerdán három kis vigjáték — ügyesen összeválogatva — került színre s folytonosan derült hangulatban tartotta a közönséget: „Sziget a szárazon“, „Házassági gyakorlatok“ és „A váróteremben“. Az első jó humoros darab elég könnyedén s a közönség meglegedésére folyt le. A szereplők mind jókedvvel s tetszésre méltóan játszottak. Vendégszereplő Egressy Ákos, Hetényi, Ürményi, Pethő és Hegyi mindannyian sikerült alakokat adtak vissza. „Házassági gyakorlatok“ magánvigjáték. Igen csinosan játszott le Czákó Julia. A tetszés iránta tapsokban nyilvánult. „A váróteremben.“ Ezen — mint tudjuk is — igen jó híru kis vigjáték, mást mint tetszést, nem is arathatott; főleg ha szerepeit K. Rasztovcics Laura s Egressy kezében látjuk. A rohamos kis darab hatását, értékét a harmonikus keresztlvitel méginkább emelék. A közönség egyáltalában meglegedetten oszlott szét. Csütörtök: „A fekete orvos“ Egressy fölléptével. Vendégszereplő sikerült játékot produkált, némely jelenései megkapóak voltak, mellette a leg-erősebb szerep Rasztovcics L. kezében volt, ki sok bensőséggel s érzelemduosan játszott. Biróné, bár helyes felfogással, de a kitoréseknél túlozva szavalt. A többi szerepek olyak voltak, melyek alig látszanak meg a darabban s így nem is említhetjük fel. Szombat: „A márvány hölgyek“ Szép közönség előtt csinos kiállításal. A legerősebb szerep Hetényi kezében volt s azt ügyesen vitte keresztül. Vasárnap 6 órákor Ürményi rögtönzött darabja „A sárospataki diákok“. Az estve itt hangversenyző sárospataki diákok jól mulattak az éppen ez alkalomra irt darabon s egy-egy jó ötletet hatalmasan megjeleneztek. A darab compositója olyan, minőt egy három nap alatt irt darabnál kívánni, — illetve elnézni lehet. Közönség középszerű.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTHELEMÉR.

tosabb neme a döntés vagyis homlitás. Anélkül nincsen, hogy egy nagyobb ültetésben akármilyen okozta néhány ültetésünk el ne maradjon, de azt két éves korában már igen könnyen kifoltozhatjuk. Ha egy töke mellett alól-felül hibázik tökének, a töke helyéig 1 láb mélységű árkot húzunk, a két hézag közepén levő megeredett tökét egész az alsó gyökereig kiássuk és a legrövidebb vesszőt ott hagyva az anya tökének, a két hosszabbat elvezetjük a hiány pontjág, ott felgömböztetjük az e célra oda vert karó mellé, a szőlővesszőre 3—4 ujjnyi fölrétegű földet teszünk, jól megtömjük, afölé egy pár itcze portrágyát vagy jó érett trágyát teszünk, és ezután egészen betemetve, jól megnyomkodva, a két hézag kipótolva lett. Ha több hézagok vannak, ajánljuk az akkénti felosztást, hogy annyi megeredett és jó hosszú vesszőt hajtott tökét egészen gyökerektől vegyünk ki, amennyi a fentebbi mód szerinti befoltózáshoz szükséges, és nem ajánlhatjuk semmi esetre a már mondottak alapján a sima vesszővel foltózást, mert az a gyökereket már alig éri el és olyan erős semmi esetre sem lesz, mint az erőre kapott gyökerekes vessző.

Levelezés.

— A „Zemplén“ szerkesztőségéhez. —

Király-Helmecz, 1875. ápril 28.

Tekintetes szerkesztő ur! Bátorodom e soraimmal t. szerkesztő urnál s azon alázatos kérelemmel járulni, hogy az alább közlöttet becses lapjába felvenni sziveskednék.

Bodrogköz fővárosát Király-Helmeczet e hó 25-ke éjjelén újra nagy csapás érte; mert majdnem a félvárost tűz hamvasztotta el. Most, néhány év óta már negyedszer égett le városunk egyrésze. Az említett éjjelen a város keleti oldalának éjszaki részén támadt a tűz, melyet az erős éjszaki szél észetve nagyban elősegített, s így történt, hogy rövid egy pár óra alatt 84 bensőség s 149 család lett tönkre téve. A leégett helyzete a legszánandóbb, a legszomorubb! A többszöri tűzvész, egy idő óta a majdnem folytonos terméketlenség, a rop-pant kétszeres adó, kolera, részint megritkította, részint a modern eladósodás és elszegényedés vég-határáig juttatta e népet eddig; most pedig e rop-pant tűzvész megfosztotta őket a még meglevő — de adóssággal terhelt — lakhelyöktől, holmijok, marháik egyrésztől, élelmiszereiktől; oly annyira, hogy soknál alig maradt hátra más, mint a koldusbot.

Ily szerencsétlenségek közepette nincs más mód rajtuk segíteni, minthogy a felebaráti szeretethez fordulva, könyöradományokért esedezzünk számukra. Bizva pedig s remélve t. szerkesztő ur emberbaráti szeretetében s könyörületességében, bátor vagyok felkérni: sziveskedjék becses lapjában helyt adni azon esedezésünknek, melylyel kérjük a megye területén szerencsésebb helyzetben levő nemes szívű emberbarátokat; legyenek könyörülettel e leégett szerencsétlen s szegény néphez, s annak némi fölszegélyezéshez kegyeskedjenek könyöradományaikkal járulni. A könyöradományokat kérjük — ha t. szerkesztő ur terhére nem lenne — e lap kiadó hivatalához, honnét majd átvennők, vagy alólírotthoz, mint a könyör-adomány gyűjtő s kiosztó bizottság elnökéhez juttatni. Bármily csekély adományt is a legnagyobb köszönettel véve t. szerkesztő ur becses lapjában nyugtázní fogjuk.

A t. szerkesztő urhoz e levelemben felhozott s intézett alázatos kérelmeimet megújítva vagyok

a t. szerkesztő urnak alázatos szolgája:

Somogyi I. Gerő,

k.-helmeczi r. k. lelkész,

s a könyör adomány gyűjtő s kiosztó izb. elnöke.

E tüzesetről még a következő sorokat vettük: E hó 26-án éjjel borzasztó tűzvész pusztítá városunkat. A dühöngő északi szél a város egész keleti során végig korbácsolta a lángtengert, sőt az alsó végén a tulsorra is átcsapván, több mint 140 károsult családot nagyrésze tönkretéve és megfosztva lett az élet fentartására legszükségesebb eszközeitől is. Nemcsak a nehéz idők és mostoha gazdasági viszonyok, hanem egy évtized alatt már 3 ízben dühöngött és nagyrészt jelen károsultakat sújtott tűzvész végveszélybe sodorta e város kisebb birtokos polgárainak vagyoni existenciáját, teljesen megrendíté sőt kimeríté hitelét. Ily körülmények közt reményt csak magasztos emberbaráti és hontársi részvét tetteles nyilvánulása önthet az elemek kegyetlen csapásai alatt megtört szerencsétlenekbe. Mely irányba a közönséget segély és könyöradományra felhívni lapja útján a tisztelt szerkesztőség közérdek iránti buzgalma ez uttal is felkértek. Bár a körülmények megengednék miszerint a teendő építkezések alkalmával eléggé óvó rendőri szabályok tartathatnának szemelőtt. Vajha az előjáróság okulva erélyesebb intézkedésekkel lépne fel, nehogy a bekövetkező vész perceiben, mégcsak kísérlet se kockáztassák a védelemre, mint fájdalom jelen esetben tapasztaltuk. Méltó tárgyak a hatóság — a kormány figyelmére. A szárnyaló hír szándékos gyújtást emleget.

HORVÁTH JÓZSEF.

H i r d e t é s e k.

Az ujonnan berendezett „ZEMPLÉN” KÖNYVNYOMDÁJA

ajánlja magát

mindennemű nyomtatványok
gyors-, izletes- és jutányos elkészítésére.

☛ **Látogató-jegyek,** ☛

levél- és levélboríték- homlokzatok a legfinomabb papíron, színes alapnyomatokkal s a leg- gondosabb kivittel készítettnek, s tiszta nyomásukat tekintve, messze túlszárnyalják azon- stampigliák termékeit, melyekkel, mint „à la minute” kártyákkal a közönség — mondhatni — el van árasztva, s amelyek a nyomdászat mai előhaladottságában nagyon is a kezdetlegesség bélyegét hordják magukon.

Sürgönyzési cím: HOFFMANN országút.	HOFFMANN S. és W. termény-, bizományi- és kiviteli üzlet BUDAPESTEN.	Iroda és Raktárak országút 48. sz.
A kereskedő uraknak és gazdaságoknak, a fogyasztási-egyleteknek és valamennyi élelmiszeri raktáraknak ajánljuk követ- kező cikkekben gazdagon felszerelt raktárunkat:		
Disznósír, elsőrendű pesti városi áru legfinomabb minőségben. Szalonna, és pedig: magyar légszáraz parasztszalonna. „ füstölt táblaáru. „ paprikás táblaáru Szilva, boszniai, szorbai, magyar, hordók vagy zsákokban. Hüvelyes vetemények, u. m. nagy, fehér bab, gyalogpaszuly, hámozott és hámozatlan borsó. Kendermag, babó, szép sárga kása, [hámozott köles]. Keményítő, legfinomabb Tullanglala. „ tömör.	Keményítő, közönséges. Lekvár, 1-ső és 2-odrendű. Enyv, szürke és kék. Mák, szürke és kék. Paprika, elsőrendű és középfinom. Csiriz, cipészek használatára. Szappan, tömör. Szilvórium, valódi szerémi és szlavoniai. Viasz, sárga.	
☛ A legolcsóbb napi árak mellett. ☛ Árjegyzékeket kívánatra bérmentve küldünk.		
Felajánljuk továbbá szolgáltatásainkat minden gabbanem, gyapju és egyéb országos termények bizományos bevá- sárlására, melyekre kívánatra megfelelő előlegeket is adunk.		
HOFFMANN S. és W. Budapestben.		
☛ Alkalmos, szolid és jó ajánlatokkal ellátott ügynőkök ajánlatait szívesen fogadjuk. ☛ [3-3.]		

Első bécsi

KARTON-NYOMDAGYÁR

sátoralja-ujhelyi 27 kros fiókja.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy több oldalról nyilvánított óhajtsanak megfelelőleg:

Sátoralja-Ujhelyben egy fiókraktárt

állítottunk fel legjobb hitelű bécsi gyári üzletünkől, melynek vezetésével

SCHÖN SÁNDOR urat biztuk meg,

és az abban található különféle cikkek, melyeknek minősége- s szilárdságáról mindenkor kezeske- dünk, egyenlő árban

27 krjával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Gazdag választéku áru-raktárunk kicsinyben összefoglalva a következő: Kosmanosi és francia perkál, ingkelme és jakonet hutorczicz mindenféle színben, fehér hálófűggönyök, török hálókabátszövetek, sima vonalzott és skót koczkás gyapju-ruhakelmék és flanel-barchetek, popelin, rips, diagonal minden- féle színben, imitations és palernos, továbbá $\frac{1}{4}$ és $\frac{3}{8}$ vásznak minden kigondolható nemben, valamint mangorolatlan fonalvászon, székreas, házi bőr és családi vászon, fehér atlasz-grádlí ágyneműekhez, színes ágy-kanavász, len-damaszt törülközők és asztalkendők, mátráz és szofa-grádlí $\frac{1}{4}$ és $\frac{3}{4}$ széles fehér chifon és ingekhez való sirting, párnatokok, és nehéz nanking selyem nyakraválók és collierek különösen mindennemű kézmű- és szövött-árak, továbbá mindenféle nehéz és széles moire, creditor, fail, atlasz- és bársony-szallagok, valamint minden e nembe vágó cikkek, női pipere s confectio-tárgyak; minden igye- kezetünk oda leend irányozva, hogy mindenkor a legújabb és izlésteljes tárgyakkal szolgálhassunk. Emel- lett fiókraktárunkban egy külön osztályt rendezünk be, melyben minden Bécsből eszközendő bizomány költségmentesen, csupán a postaköltségek megtérítése mellett, t. vevőink érdekében teljesítettnek.

☛ **Vidéki megrendelések pontosan és legjobban eszközöltetnek.** ☛

Szíves pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel

Első bécsi

karton-nyomdagyar

S.-a.-Ujhelyben, Schön Sándor urnál.

8—20.

Nyomatott a „Zemplén” nyomdájában S.-a.-Ujhelyben.

10934. számhoz.
1874.

A sárospataki birtokszabályozási és ta- gosítási perben a hitelesítés és birói átadás, részint a téli évszak, részint a kihasítási mérnöki munká- lat ellen beterjesztett panaszok következtében szük- ségessé vált kiigazítások miatt eddigelé végleg nem foganatosíthatván, emélfogva a kihasított birtok- tagoknak birói átadása (resignatio) végett, folytató- lagos határnapul a helyszínére Sárospatakra kitü- zöm folyó 1875. évi májushó 10-ik napjá- nak reggeli 9 óráját, szükség esetében több következő napokkal együtt, mely helyre és időre az deklert birtokosok megjelenni idéztetnek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1875. április 29-én.

1—1.

Lehoczky Mihály,

mint a végrehajtással megbízott
kir. tsvzéki bíró.

3078. szám.
1875.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. járásbíró részéről közzétételik, miszerint Laudeszmann Jakab és neje sátoralja-uj- helyi lakosoktól Haas Lipót javára 800 frt. köve- telése fedezésére lefoglalt s 428 frt. 9 kr-ra becsült ingóságok: u. m. bolti cikkek s házi butorok el- árverelése határidejéül f. évi májushó 7-ik napjának d. e 8 órára alperesek lakására kitűzetik, hová a venni szándékozók készpénz fizetés mellett meg- hivatnak.

Kir. járásbíró S.-a.-Ujhelyben, 1875. ápril 28.

KOLOS GYULA.

kir. aljárásbíró.

Házeladás.

S.-a.-Ujhelyben a csillagutcán levő 354. sz. alatti ház szabadkézből eladó. — A venni szándé- kozók az illető tulajdonosnőnél bővebb értesítést nyerhetnek.

1—2.

Egy jó karban levő zongora (G $\frac{1}{2}$ octavra) szabad kézből jutányos áron eladó. Bővebb értesi- tést a takarékpénztárban Nagy-Mihályon nyerhetni.

1—1.

Alulírott földbirtokrai kölcsönök közvetítésével biztván meg, — midőn ezt a t. cz. földbirtoko- soknak figyelmébe ajánlja, — egyuttal a kölcsönt igénybe vevőknek becses tudomásukra hozza, hogy a kölcsön-tőke 32 év alatt 7% százalékos visszafize- tésével végképen letörlesztetik, s hogy a kölcsönve- vők a birtokra vonatkozó okmányokon kívül semmi költséget fedezni nem kötelesek, a mérsékelt közve- titési díjt is csak a kölcsön megkapása után tar- toznak fizetni.

Ajánlván a kölcsönnek gyors kieszközlését, a földbirtokosok becses megbízatását tisztelettel kéri:

9—20

Schön József, S.-a.-Ujhelyben.

Koresma megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyon tisztelt kö- zönséget: miszerint az életpiaczon (Matolay-féle házban) „A szarvashoz” czimzet koresmált ujonnan berendeztem; ugy, hogy abban a t. vendégek kellő kényelmet találhatnak.

Kitünő boraim pedig, melyek 16, 20 és 24 krjával kaphatók itezéknél, ugyszintén más italok is, felülmúlják a másutt jóval drágábbakat.

Mit is a midőn értésére adok a t. közönség- nek kérem egyszersmind nagyrabecsüendő látogató- sukat.

S.-a.-Ujhely, 1875. május 4-én.

Mély tisztelettel

Moskovics Ignác,

korcsmáros.

1—2.

Mindenféle friss ásványviz
már megérkezett Reichard-test-
vérek kereskedésébe.

1—2

Sátoral

Előfiz

Egész év

Félévre

Negyedévr

Bérment

csak ism

fogad

A kézirat

A nyilt-

három has

sor d

Zer

Belü

évi május

rendeleté

ségét, ho

Ó d

1875-ik

elhatároz

megye fő

tainak el

legkegye

szintén

Bel

csak foly

alatt arn

szerint:

Ó

évi máj

roványá

folytán

kegyelme

Ez

megye

folyó 18

előtti 10

lésre me

E

lesznek:

1.

gyei fői

rendelet

2.

köszönés

3.

foglalás

talába l

4.

leendő

Ke

napján.

Eg

S

Ti

14-ik sz

Fere

Róme

Budape

VIII. c

a cong

T

volt me

kat, k

vannak

lentsék

rende

I

nemzet

igy Z

A

Zemle

congre

s.-a.-uj

gyarap